

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4So/40/2013                    |
| Identifikačné číslo spisu: | 1011201174                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 15.05.2013                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Ida Hanzelová            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2013:1011201174.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jarmily Urbancovej v právnej veci navrhovateľa Ing. B. Q., bytom O., proti odporkyni Sociálnej poisťovni- ústredie, Bratislava, ul. 29. augusta č. 8, v konaní o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sd/18/2001 - 51 z 12.12.2012, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sd/18/2001 - 51 zo dňa 12. decembra 2012 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

Rozsudkom krajského súdu bolo potvrdené rozhodnutie odporkyne, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok s odôvodnením, že navrhovateľovi bol priznaný predčasný starobný dôchodok, preto mu nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

Krajský súd dôvodil tým, že „vychádzajúc z predloženej písomnej dokumentácie odporkyne po preskúmaní zákonnosti jej rozhodnutia a postupu a v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu v uznesení 10So/29/2012-42 z 10.10.2012, súd dospel k záveru, že odporkyňa postupovala správne, keď navrhovateľovi napadnutým rozhodnutím zamietla žiadosť o invalidný dôchodok z dôvodu, že navrhovateľovi bol rozhodnutím č. XXX XXX XXXX z 13. septembra 2010 priznaný predčasný starobný dôchodok. Je nesporné, že navrhovateľ je osobou dôchodkovo poistenou ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba a z tohto dôvodu, mu odporkyňa zastavila výplatu predčasného starobného dôchodku od 24. marca 2011, ktorý mu bol priznaný od 23. júna 2010, z dôvodu účinnosti zákonnej úpravy podľa § 293bt ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 543/2010 Z.z. Rovnako je nesporné, že navrhovateľ je od 30. marca 2011 uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľ však pre priznanie invalidného dôchodku nespĺňa jednu zo zákonných podmienok v zmysle ust. § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a to, že mu bol priznaný predčasný starobný dôchodok. Ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z., ktoré upravujú podmienky nároku na priznanie invalidného dôchodku sú

platné, účinné, a preto odporkyňa nemohla ani inak rozhodnúť ako rozhodla v napadnutom rozhodnutí. Navyiac navrhovateľovi bola na základe jeho žiadosti rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 25.5.2012 od 30. mája 2012 uvoľnená výplata starobného dôchodku v sume 359,20 Eur, pretože 30. mája 2012 dovŕšil dôchodkový vek a predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobný dôchodok. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia i postupu odporkyne dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu v preskúmvanej veci je dostačujúce, rozhodnutie a postup správneho orgánu je v súlade so zákonom, a preto napadnuté rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 8. apríla 2011 podľa ust. § 250q ods. 2 OSP ako vecne správne potvrdil.“

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie a žiadal ho zrušiť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ v bode I/3 odvolania uviedol nasledovné:

„Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení „poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný invalidný dôchodok. Som toho názoru, že striktným uplatnením dikcie citovaného ustanovenia, z ktorého pri rozhodovaní o nároku na invalidný dôchodok vychádza tak odporca, ako aj odvolaním napadnuté druhé rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 12. decembra 2012, sp. zn. 9Sd 18/2011, mi bolo odňaté právo na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu spočívajúcej v invalidite. Nespochybniteľným faktom je, že po priznaní predčasného starobného dôchodku a v priebehu jeho poskytovania i následného uplatnenia zmeny nároku na jeho výplatu vznikla celkom nová sociálna udalosť (právna skutočnosť) odôvodňujúca uplatnenie nového práva, a to práva na „primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu“. Touto skutočnosťou je invalidita. Tvrdím, že kým do februára, resp. časti marca 2011, som bol zabezpečený poskytovaním (výplatou) predčasného starobného dôchodku (realizácia práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe), po zastavení jeho výplaty v dôsledku zmeny právneho stavu, mám byť z dôvodu vzniku invalidity zabezpečený inou formou, a to poskytovaním invalidného dôchodku /realizácia práva na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu z dôvodu invalidity). V tomto zmysle nie je právne podstatné ani to, či v dôsledku zmeny právneho stavu pri poskytovaní predčasného starobného dôchodku došlo k zániku nároku na dávku, alebo len k zániku nároku na jej výplatu. Štylizácia tejto skutočnosti do polohy ústredného problému zo strany odporcu sa javí účelovou. Výsledným efektom totiž ostáva skutočnosť, že aplikáciou, resp. prenášaním legislatívnej zmeny v jednej oblasti (poskytovanie predčasného starobného dôchodku) odporca de facto uplatňuje zmeny aj v inej oblasti (poskytovanie invalidného dôchodku), hoci tejto sa ale zmeny zákona netýkajú, ba ktoré s zmenou zákona o sociálnom poistení uskutočnené s účinnosťou od 1. januára 2011 v časti zabezpečenia formou výplaty predčasného starobného dôchodku ani nepredpokladali. Odporca mi svojím postupom reálne upiera právo na primerané hmotné zabezpečenie napriek tomu, že pre jeho uplatnenie z titulu novej právnej skutočnosti (invalidity) niet právnej prekážky, keďže ani podľa predchádzajúceho právneho stavu, ani podľa platného právneho stavu účinného od 1. januára 2011 sa súbeh nároku na invalidný dôchodok a jeho výplatu s príjmom zo zamestnania zásadne nevylučuje, teda sa nepochybne pripúšťa (na rozdiel od právneho režimu súbehu zamestnania a výplaty predčasného starobného dôchodku do 31. decembra 2010 a od 1. januára 2011). S touto otázkou, t.j. s otázkou interpretácie dikcie § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa v uvedenom zmysle meritórne nevysporiadal ani Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 10. októbra 2012, ani Krajský súd v Bratislave v napadnutom rozsudku z 12. decembra 2012. Odlišnosť názorov na vec vyplýva podľa môjho názoru, z identifikácie zásadne odlišnej podstaty sporu (nie zmena nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku, ale nárok na invalidný dôchodok) a v dôsledku toho i rozdielného pohľadu na jeho predmet a následné posudzovanie.“

Odporkyňa žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je dôvodné vyhovieť. Odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil stotožniac sa s jeho skutkovými a právnymi závermi.

K obsahu odvolania odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 70 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. jednoznačne

stanovuje podmienku, že invalidný dôchodok možno priznať len vtedy, ak ku dňu vzniku invalidity nebol žiadateľovi priznaný starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok. V danom prípade bolo nesporné, že navrhovateľovi bol už pred dňom vzniku invalidity priznaný predčasný starobný dôchodok, ktorý poberal až do doby, keď na základe zák. č. 543/2010 Z.z. rozhodnutím odporkyne z 01.03.2011 bola zastavená jeho výplata od 24.03.2011, keďže bol povinne dôchodkovo poistený. (§ 293bt ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení zák. č. 543/2010 Z.z.). Navrhovateľovi nezanikol nárok na predčasný starobný dôchodok, nárok naďalej trval, bola však zastavená jeho výplata z dôvodov stanovených v zákone, pričom je známe aj navrhovateľovi, že samotnú zákonnú úpravu zastavenia výplaty predčasného starobného dôchodku Ústavný súd Slovenskej republiky neuznal ako rozpornú s Ústavou SR (Nález PL.ÚS 96/2011 - 83).

Navrhovateľ vytýka krajskému súdu ako aj skoršiemu rozsudku najvyššieho súdu, že sa nevysporiadali s otázkou interpretácie dikcie § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., pretože odporkyňa reálne upiera právo navrhovateľa na primerané hmotné zabezpečenie napriek tomu, že pre jeho uplatnenie z titulu novej právnej skutočnosti (invalidity) niet právnej prekážky, keďže ani podľa predchádzajúceho právneho stavu, ani podľa platného právneho stavu účinného od 01.01.2011 sa súbeh nároku na invalidný dôchodok a jeho výplatu sa príjmom zo zamestnania zásadne nevylučuje, teda sa nepochybne pripúšťa (na rozdiel od právneho režimu súbehu zamestnania a výplaty predčasného starobného dôchodku do 31.01.2010 a od 01.01.2011. Odvolací súd však podčiarkuje, že podmienkou priznania invalidného dôchodku je práve to, že žiadateľovi nebol priznaný predčasný starobný dôchodok alebo starobný dôchodok. Mylný je preto názor žalobcu, že pre uplatnenie nároku na invalidný niet právnej prekážky. Navrhovateľovi totiž predčasný starobný dôchodok priznaný bol, aj keď jeho vyplácanie bolo v čase vydania rozhodnutia o žiadosti o invalidný dôchodok zastavené. Zákonodarca jednoznačne stanovil túto podmienku „nepriznania predčasného starobného dôchodku“ ešte skôr, ako nadobudla účinnosť novela zákona (zák. č. 543/2010 Z.z.) a prijatou novelou (zák. č. 543/2010 Z.z.) nevylúčil možný vplyv tejto legislatívnej zmeny aj do oblasti budúceho posudzovania nároku na invalidný dôchodok vo väzbe na zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku.

Keďže teda nárok na invalidný dôchodok navrhovateľovi nevznikol (napriek splneniu medicínskej podmienky nároku), lebo mu už bol priznaný nárok na predčasný starobný dôchodok, nepochybila odporkyňa, ak žiadosť o invalidný dôchodok zamietla. Krajský súd dôvodne potvrdil rozhodnutie odporkyne, pretože nemohol vylúčiť aplikáciu platného právneho predpisu a ani uložiť taký postup správnomu orgánu. Preto odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 a contr. v spojitosti s § 250l ods. 2 OSP navrhovateľovi vzhľadom na výsledok neprináleží náhrada trov odvolacieho konania a odporkyni náhrada trov zo zákona nepatrí.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.